

**Minuta reuniunii Sub - Comitetului Sectorial Mediu (SCS M) aferent celei de-a VI-a
reuniuni a Comitetului de Monitorizare pentru POIM 2014 - 2020
din data de 23.11.2017**

Reuniunea din data de 23 noiembrie 2017 a avut loc în București, la sediul MDRAPFE din bld. Ion Mihalache nr.15-17, sector 1, București.

Participanți: Membrii cu drept de vot selectați pentru SCS Mediu, observatori și reprezentanți ai CE. Lista completă a participanților este atașată prezentei minute.

Scopul reuniunii: examinarea progreselor în implementarea POIM și a obiectivelor acestuia pentru sectorul de mediu, stadiul îndeplinirii condiționalității ex-ante pe sectorul deșeurilor, stadiul lansării apelurilor și portofoliul de proiecte pentru POIM, axele 3, 4 și 5, probleme în implementarea proiectelor, precum și previziuni de contractare, plăți pentru anul 2018 în sectorul de mediu.

Cea de-a șasea reuniune a SCS M a fost deschisă de Dl Cătălin Gheran, director general DG PEIM, în calitate de șef AM POIM prin prezentarea agendei reuniunii, ședința fiind condusă alături de doamna Marisanda Pârâianu, în calitate de co-președinte al SCS M.

Dl Gheran a informat participanții la SCS M asupra stadiului absorbției la nivelul POIM care este de 5 % nefiind o situație mai rea dar nici mai bună față de perioada anterioară de programare. De asemenea, membrii SCSM au fost informați cu privire la decizia de majorare a ratei de cofinanțare pentru sectorul transporturi de la 75 % la 85 % ceea ce va conduce la creșterea ratei de absorbție la nivelul POIM.

Dl Gheran a subliniat faptul că trebuie accelerat ritmul de implementare, precizând faptul că toate proiectele făcute au fost contractate chiar și proiecte noi, în condițiile în care în sectorul de mediu majoritatea apelurilor de proiecte sunt lansate. Pentru anul 2018 ținta este de a aproba toate proiectele pregătite pe sectorul apă, iar pentru deșeurile după aprobarea PNGD se va modifica programul, astfel încât să fie incluse și alte proiecte în afara celor deja existente în lista de proiecte.

Pe biodiversitate stadiul contractării este unul bun, pe riscuri sunt în pregătire proiectele de la ANAR și MAP, la fel și în cazul IGSU.

În final, șeful AM POIM a precizat faptul că prioritatea pentru anul următor este accelerarea pregătirii proiectelor și implementarea celor deja aprobate. De asemenea, a fost emisă o nouă instrucțiune pentru beneficiari prin care sunt preluate instrucțiunile POS Mediu din perioada anterioară de programare.

Reprezentantul CE, dna. Valeria Cennachi a mulțumit pentru invitația la reuniunea SCSM și a menționat faptul că POIM este acum într-o etapă nouă fiind depășită etapa grea de pregătire, desemnare AM au fost efectuate plăți și trimise declarații de cheltuieli la CE, fiind deja rambursate parte din acestea.

Reprezentantul CE a apreciat faptul că au fost făcute eforturi considerabile în această perioadă exemplificând în acest sens dezvoltarea unui *tool de monitorizare la nivelul POIM*, astfel încât am și CE să poată rezolva în timp util problemele care apar.

Dna. Marisanda Pârâianu, în calitate de co-președinte a SCS M a menționat faptul că împreună cu colegii din cadrul Ministerului Mediului (MM) fac eforturi pentru îndeplinirea condiționalităților din sectorul de deșeuri în termenele asumate și în acest sens, va fi făcută o prezentare a stadiului realizării condiționalității pe deșeuri de către reprezentantul direcției de specialitate din MM.

Discuțiile au continuat, conform agendei, pe următoarele aspecte:

1. Stadiul condiționalităților ex-ante POIM - sectorul deșeuri;
2. Stadiul lansării apelurilor pentru Axele 3,4 și 5 POIM
3. Portofoliul de proiecte pentru POIM Axele 3,4 și 5 - stadiul actual și previziuni de contractare 2018
4. Proiecte în implementare - principalele probleme întâmpinate de beneficiari în pregătirea și implementarea proiectelor - la nivel de OS
5. Previziunile de contractare, implementare și plăți POIM Axele 3,4 și 5 pentru 2018

1 Stadiul condiționalităților ex-ante POIM - sectorul deșeuri

Reprezentantul MM, dna. Mihaela Frăsineanu, a prezentat stadiul îndeplinirii condiționalității ex-ante pentru sectorul deșeuri:

- Elaborarea versiunii consolidate a PNGD, urmare a consultărilor din data de 2 noiembrie 2017,
- Elaborarea versiunii consolidate a Raportului de Mediu pe baza versiunii consolidate a PNGD, în urma consultărilor din data de 2 noiembrie 2017,
- Dezbateri publice pe versiunile Raportului de Mediu și a PNGD - decembrie 2017,
- Finalizarea și aprobarea PNGD - decembrie 2017

În ceea ce privește instrumentele economice acestea vor fi implementate începând cu anul 2018, respectiv anul 2019:

- Taxa de depozitare a deșeurilor - ianuarie 2019 împreună cu metodologia de implementare a acesteia
- Politică tarifară de incinerare pentru anumite materiale reciclabile/reutilizabile- va fi introdusă din ianuarie 2019
- "Schema Pay-as-you-throw" (PAYT) funcționează la nivel local urmând să fie aplicată progresiv pentru toată populația; Dezbaterile publice au început în septembrie 2017 și se vor finaliza în decembrie 2017
- Responsabilitatea Extinsă a Producătorului (asigurarea finanțării pentru colectarea separată a și reciclarea materialelor reziduale relevante) sau sisteme echivalente (ex: sisteme de depozitare)- Dezbaterile publice vor începe în septembrie 2017 și se vor finaliza în decembrie 2017,
- Strategii/politice sau reglementări pentru stimularea autorităților responsabile pentru managementul deșeurilor municipale pentru a schimba ierarhia deșeurilor și adoptarea unor instrumente ad-hoc - ianuarie 2019,
- Eco taxa pe punga de plastic - ianuarie 2019.

Dna. Frăsineanu a menționat faptul că dezbateri publice va avea loc în data de 8 decembrie 2017, PNGD urmând să fie aprobat prin HG până la sfârșitul anului 2017.

DI Gheran a adăugat faptul că pentru implementarea PNGD a fost inițiate discuții pentru o AT finanțată din POCA 2014-2020, cu sprijin din partea reprezentanților JASPERS și a atras atenția asupra noilor investiții propuse în special incineratorul de la București unde trebuie luată o decizie cât mai curând acesta neputând să fie finanțat din POIM decât după aprobarea PNGD. De asemenea, fără implementarea instrumentelor economice condiționalitatea nu va fi considerată îndeplinită, existând riscul suspendării fondurilor pentru sectorul deșeuri.

Reprezentantul Terra mileniul III, dna. Lavinia ANDREI a menționat faptul că situația din sectorul deșeurilor nu mai poate fi tolerată, având în vedere perioada mare de timp parcursul pentru realizarea acestui plan, la fel și pentru pregătirea proiectelor și depunerea cererilor de finanțare.

2&3 Stadiul lansării apelurilor pentru Axele 3,4 și 5 POIM, Portofoliul de proiecte pentru POIM Axele 3,4 și 5 - stadiul actual și previziuni de contractare 2018

Dl. Cristian Mărișteanu, director adjunct în cadrul DGPECP - AM POIM, a prezentat stadiul lansării apelurilor de proiecte pentru axele din sectorul mediu, proiectele depuse în cadrul POIM, precum și a previziunilor de contractare pentru anul 2018, respectiv anul 2019.

În ceea ce privește stadiul lansării apelurilor situația se prezintă astfel:

- ▶ **4 ghiduri aprobate și lansate:**
 - Dezvoltarea infrastructurii integrate de apă și apă uzată (închidere 31.12.2018)
 - Dezvoltarea infrastructurii de management integrat al deșeurilor (închidere 31.12.2018)
 - Evaluarea și monitorizarea calității aerului la nivel național
 - Apel nevalidat. 3 proiecte preidentificate. Ministerul Mediului nu a finalizat scrierea cererilor de finanțare.
 - Creșterea gradului de protecție și conservare a biodiversității (închidere 30.06.2018)
 - Apel suspendat în data de 15.12.2016, relansat în data de 28.08.2017
- ▶ **3 apeluri de proiecte au fost închise**
 - Situri contaminate - proiecte fazate
 - Reducerea riscului la inundații - proiecte fazate
 - Consolidarea capacității de reacție în caz de dezastre - proiecte no-regret
- ▶ **2 ghiduri sunt în etape de finalizare, urmând a fi supuse aprobării în decembrie 2017:**
 - Reducerea efectelor inundațiilor și eroziunii costiere -proiecte noi
 - Reducerea suprafețelor poluate istoric - proiecte noi
- ▶ **3 ghiduri se vor lansa în 2018**
 - Ghidul privind refacerea ecosistemelor degradate - feb. 2018 (studiu realizat de MM)
 - Prevenirea altor riscuri decât inundațiile și eroziunea costieră - feb. 2018 (conform evaluării naționale a riscurilor, bugetul alocat va fi cel rămas disponibil după depunerea proiectelor de inundații și eroziune costieră), OS 5.1 și 5.2

În ceea ce privește portofoliul de proiecte pentru sectorul mediu numărul total de proiecte este **150** (59 proiecte noi, 51 proiecte fazate, 40 proiecte AT) cu o valoare proiecte **9,4 mld. Euro**, fiind prezentate informații detaliate privind stadiul pregătirii acestora pentru domeniile apă și apă uzată, deșeurile, biodiversitate, monitorizarea aerului, riscuri la inundații, situri contaminate, managementul situațiilor de urgență.

Dl. Mărișteanu a prezentat și situația contractării pe cele trei axe prioritare pe perioada 2017-2019.

Intervenții membrii CM POIM:

WWF Dna Raluca DAN- a reiterat solicitarea anterioară referitoare la ghidul pentru riscul la inundații, precum și detalii tehnice pentru cele 19 fișe de proiecte propunând în acest sens un grup de lucru sau o reuniune tehnică pentru Metodologia aferentă ghidului dar și pentru detalierea informațiilor din fișe de către ANAR

Răspunsul AM POIM a clarificat faptul că metodologia este destul de detaliată și a avut în vedere aspectele menționate de WWF, iar în legătură cu reuniunea tehnică privind proiectele ANAR, aceasta va putea fi organizată după ce AM va avea mai multe informații despre aceste proiecte.

Reprezentant CE: a solicitat mai multe clarificări deoarece deși nivelul de contractare este destul de ridicat cheltuielile solicitate sunt destul de mici ceea ce înseamnă că sunt probleme în implementare, răspunsul fiind că această situație va fi prezentată în detaliu la subiectul următor.

4 Proiecte in implementare - principalele probleme întâmpinate de beneficiari în pregătirea și implementarea proiectelor - la nivel de OS

Dl. Tescaru, reprezentantul ARA, a menționat faptul că în cazul proiectelor de apă sunt aceleași probleme prezentate și în reuniunile anterioare ale subcomitetului subliniind faptul că lipsa responsabilităților clare la nivelul autorităților locale rămâne în continuare cea mai sensibilă.

Totodată, reprezentantul ARA a punctat pe scurt următoarele aspecte apărute în implementarea proiectelor din sectorul apa dar care se regăsesc și în alte sectoare:

- Probleme în derularea procedurilor de achiziție pe noua legislație, cauza fiind lipsa personalului specializat/capacitate scăzută la nivelul autorităților contractante
- Dificultăți în obținerea cadastrului necesar obținerii autorizațiilor de construcție aferente proiectelor finanțate prin POIM
- Aceleași probleme sunt și în cazul obținerii unor avize/autorizații din partea CNAIR, CFR, ANPM, etc
- Probleme în aplicarea sistemului tarifar în cazul proiectelor finanțate din fonduri nerambursabile
- Necorelarea proiectelor finanțate prin PNDL cu cele finanțate prin POIM sau alte programe.

Dl. Tescaru a solicitat sprijin din partea AM POIM și a factorilor de decizie de la nivelul MDRAPFE pentru modificarea cadrului legislativ care să permită rezolvarea aspectelor menționate, mulțumind totodată pentru sprijinul acordat de AM până în prezent.

Răspunsul AM POIM: Dl. Catalin Gheran a menționat faptul că toate aceste probleme sunt deja cunoscute la nivelul ministerului și va fi constituit un grup de lucru pentru simplificarea procesului de avizare inclusiv modificări legislative cu sprijin BEI, iar în ceea ce privește cadastrul MDRAPFE este membru în GL pentru cadastru, care va fi realizat printr-un proiect finanțat de POR.

De asemenea, prin acordul PASSA va continua procesul de instruire a beneficiarilor POIM, prima instruire pe tema achizițiilor publice urmând să aibă loc în data de 12 decembrie 2017.

Totodată, pentru întărirea capacității instituționale a operatorilor de apă regionali, inclusiv contracte de delegare se află în fază finală de pregătire o AT cu sprijin BERD.

Dl. Gheran a menționat și faptul că la nivelul AM POIM a fost emisă o instrucțiune prin care sunt preluate instrucțiunile aplicate în cadrul POSM 2007-2013 și se lucrează la o instrucțiune comună AM POIM -AM POR pentru evitarea suprapunerii proiectelor, inclusiv PNDL.

Reprezentantul AMCOR a solicitat detalierea mai clară a aspectelor prezentate în declarația prin care beneficiarul împreună cu consultantul își asumă eventualele întârzieri în pregătirea documentațiilor, deoarece forma actuală creează neclarități.

Răspunsul AM POIM a fost că se va propune un nou model de declarație care să clarifice aceste aspecte.

Reprezentantul CE a menționat faptul că implementarea nu este o etapă ușoară de aceea este nevoie de coordonare a structurilor implicate în acest proces și CE va continua să sprijine AM, în special în unele domenii sensibile ca de ex. sectorul deșeurilor.

Reprezentantul AM POIM, dl Mihai POPESCU, coordonator POS Mediu a prezentat o analiză a funcționalității proiectelor de deșeuri, prezentând stadiul proiectelor finanțate prin POSM și cele făcute prin POIM, precum și problemele de funcționalitate care există la nivelul SMID-urilor.

Reprezentantul WWF a avut intervenții pe acest subiect dorind să afle dacă există soluții pentru proiectele nefuncționale de la Sibiu, Giurgiu.

De asemenea au fost intervenții din partea ARMD și ANPM privind funcționalitatea SMID-urilor, situația atribuirii contractelor de delegare, capacitatea instalațiilor realizate care în unele situații este mult mai mare decât cantitatea de deșuri colectată de la populație și care nu este reglementată/renegociată la momentul încheierii contractelor de operare.

Reprezentantul IPP a menționat faptul că aspectele privind funcționalitatea SMID-urilor ar trebui ridicate la nivelul Primului Ministru prin intermediul ministrului delegat pentru fonduri europene astfel încât aceste aspecte să fie cunoscute și să se poată găsi soluții, astfel încât să nu fim nevoiți să returnăm banii europeni pentru aceste investiții realizate dar nefuncționale.

Răspunsul AM POIM a fost că aceste aspecte sunt deja cunoscute la nivelul ministerului și la nivelul primului-ministru, dar și că se va face o nouă informare cu privire la această temă.

5 Previziunile de contractare, implementare și plăți POIM Axele 3,4 și 5 pentru 2018

Reprezentantul AM POIM a prezentat stadiul implementării financiare pentru Axele 3, 4 și 5 și previziunile de plăți pentru anul 2018, menționând că pentru sectorul de mediu și energie sunt estimate declarații de cheltuieli în anul 2018 în valoare de 1,2 miliarde lei.

La finalul reuniunii SCS M dl. Cătălin Gheran a prezentat concluziile:

- ✓ În cadrul reuniunii a fost aprobat cu unanimitate de voturi de către membrii prezenți actualizarea planului de acțiune pentru îndeplinirea condiționalității ex-ante 4 Achiziții publice *Existenta unor măsuri de aplicare eficace a dreptului Uniunii din domeniul achizițiilor publice în ceea ce privește fondurile ESI.*
- ✓ Suntem în stadiul incipient în ceea ce privește implementarea financiară a POIM, respectiv 5%
- ✓ Proiectele noi nu sunt foarte bine pregătite și din acest motiv în perioada următoare ne vom concentra atenția pe aceste proiecte.
- ✓ Nu sunt probleme în lansarea apelurilor de proiecte pe Axele 3,4 și 5
- ✓ În anul 2018 AM POIM împreună cu beneficiarii se vor concentra pe implementarea proiectelor deja contractate.
- ✓ Condiționalitatea ex-ante 6.2 deșuri nu este încă îndeplinită dar se fac eforturi pentru aprobarea PNGD până la sfârșitul anului 2017, instrumentele economice rămân încă neimplementate.
- ✓ La solicitarea ARA împreună cu alți beneficiari se va constitui un grup de lucru pentru simplificarea procesului de avizare, inclusiv modificări legislative.
- ✓ Reactivarea grupului de lucru tematic pe deșuri care să propună teme de discuție pornind de la problemele identificate în acest sector.

Reprezentantul CE a concluzionat faptul că situația în sectorul de mediu pentru perioada următoare este bună, dar încă nu se vede un plan de acțiune în sectorul deșeurilor. De asemenea, dna Valeria Cennachi a mulțumit încă o dată reprezentanților AM și celorlalți beneficiari pentru eforturile făcute în ultima perioadă și a reiterat sprijinul pe care autoritățile romane îl au din parte CE în rezolvarea tuturor problemelor care pot apărea în implementarea POIM.

Secretariat Permanent SCS Mediu

Întocmit: Mariana NANU, consilier